

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbu brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petlit-vrste po 12 h, če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Duhovske plače v pravi luči.

One dni smo v dveh člankih pojasnili, kako so kranjski duhovniki dobro plačani za svoje delo in poleg tega še uživajo razne davčne prednosti. Povedali smo tako, kakor je v resnici, zato »Slovenec« niti ene stvari ni mogel ovrči iz omenjenih dveh člankov. Pač pa pa svoji stari navadi zavija in hoče preslepiti ljudstvo s tem, da pravi: »Duhovniki so postali zato skupni, ker niso za starost preskrbljeni.« O kaplanu pravi »Slovenec«, »da dobi po 70 kr. na dan in župnik po 50 gld. na mesec penzije.« Koliko pa je penzioniranih kaplanov? Koliko pa župnikov? In vsi ti poleg svoje penzije mašujejo vsak dan in zaslužijo najmanj 1 gld. še po vrhu. »Slovenec« naj le dokaže, če ni to res. Ako bi bile duhovske razmere pri nas na Kranjskem tako slabe, ne bi bilo splošno znano, da se nobenemu ne godi takodrobro, kakor duhovniškemu stanu. Kdor hoče imeti brezskrbno življenje, kar v lemenat naj gre, da postane potem duhovnik. To je splošno dognano izrek.

Ako so češki duhovniki v žalostnem položaju, naj se jim izboljša, pa le češkim, ne pa našim, ki imajo vsega dovolj in izboljša naj se jim iz cerkvenega denarja. — Klerikalna stranka, kot ljudska stranka, naj nas svojih shodih ljudstvu pojasni, zakaj hočejo naši duhovniki izboljšanja plačo. Nikar pa ne primerjati duhovnikov s profesorji in višjimi uradniki! Ti možje imajo več in napornejših študij kakor duhovniki, poleg tega pa v službi več dela in so po večini družinski očetje. Tudi primerjati duhovnike z žandarji, je neumnost. Ta razloček med naporno in nevarno službo orožnikov in med lahkim delom duhovnikov, ali ga ne vidijo klerikali? Tudi ni res »Slovenčeva«

trditve, da posestva ne nesejo duhovniku ničesar. Dobro! Duhovniku ne nese posestvo, ali kmetu pa nese? Kako živi potem kmet s samim posestvom brez vsake druge plače, duhovnik pa prejme še suhe stotake poleg posestva? Nad vse smešna pa je trditev, da so duhovniki državi prihranili v 100 letih celih 6064 milijonov kron, ker pišejo krstne knjige, popisujejo mrliče in poroke itd. Za Boga vendar, kaj bi pa počeli nekateri duhovniki od dolgega časa, ako bi ne imeli še tega malega dela. Sicer pa je plačilo od vsakega krsta, od vsake poroke, od vsakega mrliča, od vsakega krstnega lista itd. itd. Kaj pa naredi vendar duhovnik za stonj? Duhovniki zahtevajo za vsako stvar plačilo, potem pa se širokosti »Slovenec«, da prihranijo državi milijone za razna (plačana!) dela. Ako bode »Slovenec« z nami zobal drešnje z dokazi za povišanje duhovskih plač, mu bodo same peške ostale. Mi tudi še danes vse svoje vzdržujemo in nam »Slovenec« sploh ni ovrget ničesar. Vendar pa, ako so duhovniki s svojimi plačami nezadovoljni, stavimo prijazen nasvet, naj duhovniki menjajo z dohodki učiteljev. To bode lahka stvar. Duhovnik bode vsak mesec potegnil učiteljevo plačo, učitelj bode pa prevzel farško posestvo, denarno plačo na mesec, dohodek bere, maš, porok, pogreb, krstov itd. Duhovnik bode mesečno plačo zase porabil, učitelj bode po večini še skrbeli za svoje družine in prepričani smo mi danes, da so vsi nadužiteli po mestih zadovoljni menjati z mestnimi župniki, po deželi pa ravno tako. To bi se potegnil obraz dekana Koblarja, če bi mu rekli, naj menja z nadužiteljem v Kranju, ali Sinkovec z loškimi nadužiteljem, in drugi drugod ravno tako. Morda bi duhovniki radi menjali celo z železniškimi uslužbenci in orožniki? Naj nam »Slovenec« blagovoli odgovoriti o vsem tem z

»da« ali »ne«! Na nekem klerikalnem shodu je trdil neki klerikalec, da najslabše plačani duhovnik bolje živi, kakor najboljši kmet. Ako bi bilo to res, potem rečemo: Najslabše plačani duhovnik stokrat boljše živi, kakor najboljši kmet!! O cerkvenem premoženju naj »Slovenec« le enkrat izpregovori, toda po pravici in resnici! Tudi o plačah višjih duhovnikov in škofov naj pove. O papeževem bogastvu naj tudi ljudstvu kaj pojasni. To bi bilo nekaj uvodnih člankov za »Domoljuba«. Najbolj zabitemu kmetiču bi se odprle oči, da bi spregledal, kako grabi klerikalizem denar skupaj. Samo pri volitvah bi se potem druga pesem pela, kakor sedaj, ko misli vse nevedno ljudstvo, da se gre za vero. Ljudstvo je ponekod že izvedelo o tem zvišanju duhovskih plačin je ogorčeno. »Slovenec« ni toliko pošten, da bi natančno razjasnil zahteve duhovnikov. Tudi »Domoljub« smrdi. Pisal bode rajše o liberalcih in brezverskih šolah. Mi pa se bomo še kdaj pečali s to zadevo.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Strategično umikanje, a ne poraz.

Dopisnik »Echo de Paris« poroča iz Petrograda:

Ob 6. uri zvečer je sporočil Kuropatkin, da je z uspehom odbil japonske napade. Ta brzojavka je pomirila vojaške kroge. Ob devetih pa je došla brzojavka, da se je armada jela umikati proti Tielinu.

Neki dobro poučeni strokovjak zatrjuje, da je to strategično umikanje, a nobeden poraz. Armada se umiže v najlepšem redu. Ruske izgube so ogromne in dosega skoraj 60.000 mož, vendar pa Rusi niso izgubili nobenega topa.

Sovražnikov artiljerijski ogenj provzroča enormne izgube, vendar

pa ni mogel niti na eni točki prebiti ruske formacije. General Linevič štiti umikanje, Kaulbars se pomiče ob železniški progi paralelno z Japonci, da bi preprečil, da bi obšli zadnje voje umikajoče se armade. Glavna armada se umiže po mandarijski cesti iz Fušuna proti Tielinu, kjer se nahajajo ruske zaloge in artiljerija. Na severu od Tielina so pripravljene utrjene pozicije, v katerih se bo ruska armada lahko držala in rekonstruirala. Prav tako se je ustavil Kuropatkin po bitki pri Liaojangu v Mukdenu. Pozicije pri Tielinu so veliko močnejše, kakor so bile pri Mukdenu. Ni verjetno, da bi mogli po štirinajst dnevnih bojih utrujeni Japonci resno vznemirjevati Kuropatkina.

On je prepreviden, da bi si dal odrezati umikanje. Sicer pa ima v Tielinu svežo armado 60.000 mož, ki že dlje časa straži te pozicije.

Umikanje ruske armade.

»Berliner Tagblatt« se poroča iz Tokija:

Po vseh dosedaj došlih poročilih operacije na bojišču še vedno niso dozorele in se še niso končale. Sodi se, da se je general Kuropatkin jel že preje umikati, kakor se je sploh mislilo, in da je pustil na pozicijah samo voje, ki so imeli ščititi umikanje.

Levo rusko krilo se je jelo umikati že v noči od 6. na 7. t. m., armada ob reki Ša pa v noči med 7. in 8. marcem. Japonci so mogli le počasi prodirati in so dospeli v Fušun šele 9. t. m. zvečer. Japonska fronta se je že preje, kakor se zdi ustavila ob reki Hun.

Vojem generala Oka se je posrečilo vdreti v Mukden. Do Mukdena je sicer že 9. t. m. došel general Nogi, a se ni ustavil, marveč je energično prodiral proti severu, da bi obšel ruske pozicije pri Tielinu.

Bilderling je položil orožje?

»Daily Chronicle« poroča iz Inkova:

Čuje se, da je vsa armada generala Bilderlinga, ki je ščitila umikanje glavne armade proti severu, severno od Mukdena položila orožje. Generala Miščenska je japonska konjenica baje ujela v bližini Tielina. Ruske rezerve in pomožni voji, ki so bili na ravnini izpostavljeni uničujočemu artiljerijskemu ognju, so bili skoro popolnoma uničeni.

Široki jarki, ki so jih Rusi v naglici izkopali v svojo zaščito, so bili prenapolnjeni ranjencev in mrtvecev.

Tielen osvojen, Kaulbars ujet?

»Times« javlja iz Tokija:

Generalnemu štabu je baje došlo poročilo, da je general Ozima z 9. divizijo osvojil Tielin ter obkolil ostanke Kaulbarsove armade, ki se je morala vdati. General Kaulbars, ki je sam težko ranjen, in 24 tisoč mož je bilo ujetih.

Tudi »Daily News« poroča, da kroži v japonskem taborišču vest, da je general Nogi že došel v Tielin in ga osvojil po ljutem boju, katerega so se že tudi udeležili sprednji voji generalov Korokija in Kavamura.

Armada generala Lineviča razbita?

»Daily Chronicle« poroča iz Tokija: Lista »Kokumiu« in »Nišiniši« priobčujeta dolga poročila o bojih na skrajnem vzhodnem krilu, ki so bili ljutejši, kakor vsi dosedanj.

Voj generala Renenkampa je bil popolnoma razbit in potisnen v gore. Na stotine bežečih Rusov so baje pobili mandžurski kmetje. Japonci so baje uplenili vse topove ruske vzhodne armade. Domneva se, da je vsa armada generala Lineviča razkrojena in da se bo morda samo

LISTEK.

Slovinci v šomodski županiji na Ogrskem.

Zgodovinska, narodopisna in književna črtica.

Spisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

V. Štefan Kuzmič in njegovi rojaki.

Važnega pomena in slavnega spomina je Šurd za Slovence in za slovensko književnost. Bil je tu protestantski župnik Štefan Kuzmič, to je oni »šurdanski farar«, kateri je živel in deloval čez 24 let med šomodskimi Slovenci (1755. do 1779.) in kateri je tu v mažarski pokrajini učvrstil temelj slovenski književnosti. Štefan Kuzmič je pisal v Šurdu slovenske knjige, katere so se tiskale daleč v Hali na Saksonskem; prižgal je prosveto luč, katere je svetila z juga gori na sever v zaladsko in železno stolico, kjer mu je tekla žibel in kjer so prebivali njegovi rojaki. Bil je Štefan Kuzmič vez, katere je spajala novo slovensko naselbino v šomodski

stolici z materjo staro domovino med Muro in Rabo.

Želel sem si že davno priti v Šurd, da bi videl ta kraj in da bi kaj izvedel o ugaslem slovenskem življenju, katero se je, četudi kratko dobo, bujno razcvetalo, a bilo nam popolnoma neznano.

Ko so se naselili prvi Slovenci v šomodski stolici, bila jim je prva skrb, da so si postavljali primitivne molilnice, kakor smo to videli na pusti Liszô. Bilo je to 1718. leta, torej v početku osemnajstega stoletja. Spadali pa so v šurdansko občino, a v Šurdu so takrat delovali mažarski pastirji. Do leta 1714. je bil šurdanskim župnikom Adam Bokányi, potem pa je bil Šurd brez župnika kakih 30 let. Šele leta 1742. vidimo v Šurdu Jurija Suhajdo. Ti župniki so bili Mažari. Ž njimi pa se Slovenci niso mogli razumeti, ker niso znali mažarski. Leta 1751. je bil župnikom Adam Berke in ta je, kakor mislim, bil prvi slovenski župnik v Šurdu. V Slovencih je to ime dobro znano in je zato verjetno, da je bil Adam Berke Slovenec. Štefan Kuzmič je prišel v Šurd 1755. leta, torej v početku druge polovice osemnajstega stoletja, in smemo reči z vso gotovostjo, da je en slovenski rod, to je

prvi red naseljenih Slovencev, bil brez dušnega pastirja.

Štefan Kuzmič je prišel v Šurd dne 6. junija 1755. leta. Pisal sem že o njem na drugih mestih (»Ljubljanski Zvon«) in sem omenil, da ne vemo o njem ničesar, niti kdaj se je porodil, niti kdaj je umrl, in da nam je le znano, da je bil župnikom v Šurdu. Tema je zakrivila njegovo življenje in delovanje v Šurdu. Poizvedoval sem v železni stolici, a nisem našel nikogar, kdor bi mi mogel vsaj nekaj povedati.

Bil sem v Šurdu dne 6. septembra 1904. leta. Obetal si nisem mnogo uspeha. Vsa pokrajina se je bomažarila, tu ni več nobenega Slovenca, župnik je Mažar, in tako sem si mislil, da tu ni več človeka, kateri bi se zanimal za preteklo dobo Slovencev. S takim občutkom sem stopil v sobico sedanjega šurdanskega pastirja.

Pri mizici preprosto opremljeni, sedel je sivolas, nizke postave mož in je čital mažarsko knjigo. Bil je to sedanji župnik Szalóky Elek. Povedal sem mu svojo željo; rekel sem mu, da se zanimam za usodo Slovencev, kateri so nekdanj tož prebivali, in da bi posebno rad kaj izvedel o Štefanu Kuzmiču. Župnik me je prijazno poslušal in me nato vprašal: »Vi hočete gotovo

kaj pisati in nabirate gradivo?« Potrdil sem mu to, a on je dejal: »Popraševal sem tudi jaz in pisaril na vse kraje, da bi kaj izvedel, a nisem dobil niti odgovora. Mislim, da nihče ničesar ne ve, in tako sem vse opustil, ker nisem mogel nabrati vsaj toliko gradiva, da bi sestavil kratek životopis.«

Nekoliko je to istina. In nato sem omenil, da župnik gotovo ve več o Štefanu Kuzmiču nego jaz. Rekel sem, morda se bode vsaj dal določiti dan in leto Kuzmičeve smrti. »Toliko že«, odgovoril mi je župnik, »to je zapisano v naši matici, katere se nam je ohranila iz one dobe in katero je sestavljal sam Štefan Kuzmič.«

Župnik je nato poiskal to staro listino. Bil je to star zvezek, ne knjiga, kakor imajo učenci pisanke, položil ga je predme na mizo govoreč: »To je vse, to je pisal sam Kuzmič.«

Ko bi bil zadovoljnejši od mene, ko sem zagledal ta zvezek? Pisava je vzorno lepa, čista in čitna. Vidi se, da je pisatelj matice ljubil red in da je vse vestno zapisaval. Štefan Kuzmič ni samo zapisaval rojstne dneve svojih vernih dušic, kakor jih imenuje v predgovoru »Novega zakona«, nego je tudi natančno beležil vse, kar se je dogodilo v njegovi župniji. Na posamičnih

listih drobnega zvezka, osobito na prvih in zadnjih straneh, vse je polno kratkih in drobno pisanih črtic. Kuzmič je vse zapisaval, kar se mu je zdelo važno; od njega imamo vse važne podatke. Bil je vesten kronist in je vedel, da se bodo poznejši rodovi zanimali za usodo njegovo in njegovo in njegovih rojakov. Vse, kar je v tem sestavku, črpal sem iz Kuzmičevih zapiskov. Dragoceni so ti zapiski, le škoda je, da se ni vse ohranilo. Štefan Kuzmič je imel hišo v Patru in tukaj, a ne v Šurdu, imel je vso svojo knjižnico in gotovo še druge zapiske. A hiša mu je pogorela, a požar mu je uničil vse knjige.

Iz istega vira je tudi zajemal Aleksij Szalóky, ko je sestavljal zgodovino o šurdanski občini. Szalóky se je porodil v železni stolici dne 30. maja 1837. leta. Študoval je v Sopronu in Budimpešti. Od l. 1862. slušuje v Šurdu. V svoji knjižnici opisuje tudi, kako so se Slovenci naselili na pusti Liszô.

*) Szalóky Elek: Vázlatok a Surdi ágostai evang. gyülekezet történelméről. Nagy Kanizsa 1897. Nyomatott Weiss I. és K-nél.

(Dalje prih.)

posameznim vojem posrežilo niti v Kirin.

20 do 50.000 Rusov ujetih?

Reuterjev urad javlja iz Tokija: Ves obseg ruskega poraza še ni znan. Dognano pa je, da je število ranjenih in ubitih Rusov veliko in da so zlasti izgube topov ogromne.

Število ruskih ujetnikov se ceni na 20 do 50.000 mož. Obupen boj je trajal še celo noč. Rusi se trudijo, da bi se osvobodili japonskega objema.

Kuropatkin je prosil za dovoljenje kapitulacije?

Kakor poroča »Central News«, je Kuropatkin v posebni tajni brzojavki carju sporočil, da je njegov položaj obupen in da je vsak nadaljni boj brezuspešen. Obenem je prosil za dovoljenje, da bi smel kapitulirati. Car je nato baje takoj sklical vojni svet ter pozval k sebi vse velike kneze.

Kaj je vojni svet sklenil, ni znano.

Koliko je resnice na vznemirjajočih vesteh?

Vznemirjajoče vesti, ki smo jih gori zabeležili zgolj, da zadostimo svoji časnikarski dolžnosti, so seveda deloma popolnoma izmišljene, deloma pa silno pretirane.

To najjasnejše dokazuje zadnja Kuropatkinova brzojavka, ki se glasi:

Danes popoldne je postalo umikanje naše armade zelo nevarno, zlasti za voje, ki so bolj oddaljeni od mandarinske ceste.

Japonci neprestano vznemirjajo naše voje, vendar pa je naša armada izven vsake nevarnosti, za kar se je zahvaljevati skrajnim naporom vseh činiteljev. Sovražnik nas je obstreljeval z vzhoda in zapada. Na mandarinsko cesto so Japonci streljali z vhoda z dveh točk pri Tavi in Puki. Naši voji se drže hrabro.

Japonci so zbog tega tako lahko prodrli z juga, ker je reka Hun, ki je ščitila naše pozicije pri Mukdenu, danes zamrznila. General Cerpicki je bil ranjen, a vkljub temu ni zapustil svojega voja.

Poročilo maršala Ojame.

Maršal Ojama poroča, da napada neki japonski voj pri Sinkiangu številnejši ruski oddelek, ki brani vrhove severno od Fušuna.

Japonci so pregnali sovražnika z desnega brega reke Hun, ga skušajo obkoliti ter ga napadajo z vzhoda in severa od Mukdena.

Od 10. t. m. se umičejo velikanske množice Rusov v velikem neredu proti severu. Naši voji jih zasledujejo in jih obstreljujejo.

Neki japonski voj je 10. t. m. došel v Puko, 13 milj severno od Mukdena, in povzročil umikajočim se Rusom veliko škode.

Japonske izgube.

Kakor piše »Morning Post«, se je v bitki pri Mukdenu najbolj odlikovala Okujeva armada, ki je izgubila 20.000 mož. V celem znašajo japonske izgube nad 65.000 mož. Padlo je zelo mnogo častnikov in več generalov. Padli so generali Todzio, Madzumura, Nici-disma, Nagaoka in Akijama. Generalštabni načelnik Okujeve armade, general Otzaj, in poveljnik gardne divizije, general Azada pa sta bila težko ranjena.

Rusko brodovje.

Nedavno se je poročalo, da je admiral Roždestvenski odplul z Madagaskarja proti Džibuti, in nekateri listi so iz tega sklepali, da je Rusija poklicala svoje brodovje domov, ker namerava skleniti mir.

Kakor se zatrjuje na merodajnem mestu, je admiral Roždestvenski odplul v Džibuti, da tamkaj počaka na eskadro admirala Nebogatova.

Druge vesti pa zopet naglašajo, da Roždestvenski sploh ni odplul z Madagaskarja, marveč se slej ko prej še vedno nahaja v Nosibeju.

Rusija ne sklene miru

Z ozirom na vest, da je grof Lambsdorf sporočil francoski vladi,

da je car Nikolaj pripravljen skleniti mir, se brzojavlja iz Petrograda:

Ruska vlada niti z daleka ne misli na mirovna pogajanja, marveč je odločno za to, da se vojna nadaljuje in se pošlje na bojišče nova armada.

Vse druge vesti ne odgovarjajo resnici.

Državni zbor.

Dunaj, 12. marca. V včerajšnji seji je bilo podanih več interpelacij in samostalnih predlogov. Poslanec Noske je predlagal, da brambni odsek o vsakem naznanjenem mu sludaju vojaškega trpinčenja ali zapostavljenja nemudoma poroča zbornici. — Posl. Erb je predlagal izpolnitev telefonskega omrežja na Štajerskem. — Posl. Seitz je interpeliral vodjo pravosodnega ministrstva zaradi postopanja sodišč pri tožbah revnih strank na zapisnik. — Potem se je nadaljevalo in končalo prvo branje obrtne novele. Govorilo je mnogo poslancev, a nemški kmetijski in industrijski poslanci so se med seboj skregali.

Iz odsekov in klubov.

Dunaj, 12. marca. V poljskem klubu močno agitujejo proti poslancu Wodzickemu, ker se je udeležil plesa pri nemškem poslanku grofu Wedlu, kar je velika netaktnost z ozirom na znani govor pruskega finančnega ministra Rheinbarna, ki je posebno napadel baš člana poljskega kluba. Prisiliti hočejo Wodzickega, da odloži mandat v parlamentarni komisiji poljskega kluba.

V včerajšnji seji carinskega odseka je bil med drugimi sprejet tudi predlog posl. Lemischa, ki poziva vlado, da v slučaju carinske ločitve med Avstrijo in Ogrsko poskrbi vse potrebno za sklepanje trgovinskih pogodb in dogovorov z balkanskimi državami.

Prepovedano izvažanje klaje.

Dunaj, 12. marca. Vseled lanske suše izdano prepoved na izvažanje živinske klaje, občutijo avstrijski kmetovalci posebno še v planinskih deželah kot dimdalje bolj hudo breme. Mnogoštevilne kmetijske korporacije so se zadnji čas obrnile na poslansko zbornico s prošnjo, naj začne akcijo, da se ta prepoved prekliče. Vseled tega bo v torkovi seji nemška ljudska stranka vložila tozadevni predlog, v katerem bo opozarjala, da je leto 1904. bilo izredno dobro glede krme in so se kmetovalci naidejali, da bodo davke in druge nujne izdatke pokrili s skupilom za krmo. To upanje se je izjalovilo vseled prepovedanega izvoza klaje, a prepoved je izšla le vseled ogrskega vpliva. Ker so meje zaprte je tudi doma kupčevanje s krmo neznan, kar hudo občutijo kmetovalci na Koroškem, Štajerskem, Kranjskem, Solnograškem, Tirolskem in Predarlaskem. V predlogu se bo končno zahtevalo, naj vlada prepoved o izvažanju krme vsaj za planinske dežele takoj prekliče.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 12. marca. V liberalnih krogih računajo na nove volitve, ker bo krona najbrže hotela izvesti novo ljudsko sodbo o nerešenih vprašanjih. Izvršilni odbor liberalne stranke je imel včeraj strogo zaupni sestanek, na katerem so liberalni poslanci, ki so bili pri cesarju, poročali o avdienci.

Dunaj, 12. marca. Hrvaški poslanec dr. pl. Tomašić je v avdienci pri cesarju naglašal, da zahtevajo Hrvatje zase iste pravice kot Madjari, ako se armada reorganizuje v narodnostnem smislu, ker nagodbeni zakoni dajejo hrvaškemu jeziku enako veljavnost. Cesar je odgovoril: »Ako se sploh more govoriti o tem, da bi se pri sedanjih ustavi skupne armade kaj spremenilo, zgodi bi se moralo to ustavnim putem v porazumljenju obeh državnih polovic. Sicer pa o tem ni govora, zakaj, kar je bilo v tem oziru mogoče dovoliti, se je že zgodilo.« — Glede ločitve skupne carine je izjavil vladar, da

more to biti le stvar pogajanj med obema državnima polovicama.

Budapešta, 12. marca. V združeni opoziciji je nastala nesloga. Posl. Polonyi je namreč začel agitirati, naj bi stranka vojaška vprašanja izločila iz svojega programa ter bi se oprijela le gospodarskih vprašanj. Posebno so v stranki poparjeni valed Tomašićevega poročanja pri cesarju. — Grof Andrassy gre te dni baje zopet k cesarju, da poroča o sklepih v zadnji konferenci združene opozicije.

Budapešta, 12. marca. V opoziciji narašča nespornost, ker se ne morejo sediniti za enotni program. Došim je namreč Polonyi za izločitev vojaškega vprašanja, vztraja grof Banffy pri vojaških zahtevah in carinski ločitvi. Vseled negotovosti v položaju nastajajo najraznovrstnejše kombinacije. Tako se je včeraj govorilo, da sestavi poslovnio ministratvo avstro-ogrski poslanik v Berlinu, grof Szögyeny, in sicer ostane to ministratvo le toliko časa na krmilu, da spravi pod streho najnujnejše državne potrebe.

Dogodki na Balkanu.

Garigrad, 12. marca. Turška namerava na spomlad sklicati vojaške novince dveh letnikov iz treh vojov v Macedonijo. Na ta način bi imela 280.000 vojakov v Macedoniji, ne da bi se ji moglo očitati, da se pripravlja na vojko.

Solun, 10. marca. Pri vasi Mešimeri, okraj Vodena, so turške patrulje zasledile 15 bolgarskih vstajev. Vojaki so dobili brž pomoč, tako da je šlo nad 15 vstajev 70 vojakov in 10 orožnikov. Bolgari so se umaknili v vas ter se zabarikadirali v neki hiši. Nastalo je pravečo obleganje trdnjave. Seveda so Bolgari končno podlegli, 11 jih je obležalo mrtvih, le štirje so ušli. Turki so imeli baje le pet vojakov ranjenih.

Solun, 11. marca. Blizu Ghide-Kapohori je grška četa napadla mnogo slabejšo bolgarsko. Grki so pobili več Bolgarov, štiri pa so odvedli zvezane s seboj. Sploh se vedejo Grki zelo krvoločno. Neka grška četa je vdrla v vas Vurbišta, ujela bolgarskega popa in štiri ugledne Bolgare ter jih zunaj vasi razsekala.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 12. marca. Kmečki punt se širi posebno po kurški in harkovski guberniji. V teh dveh gubernijah so kmetje oropali 15 plem-skih posestev. Prišlo je že te dni do pravečate bitke med upornimi kmeti in vojaštvom ter so morali kmetje bežati. Izšel je uradni razglas, ki grozi vsakomur, ki bi kmete ščuval k nezadovoljnosti, z globo 500 rubljev in trimesečnim zaporom.

Petrograd, 12. marca. V komisijo za posvetovanje o delavskem vprašanju so imenovani člani državne sveta Šidlovsky, Balasav in Steven ter pomočnik finančnega in poljedelskega ministra, knez Obolensky, in tajni svetnik Schwanenbach. Predsednik komisije je Šidlovsky.

Berolin, 12. marca. Vsi zaupniki Šidlovskega komisije so aretovani (?). Kolodvor v Petrogradu oblegajo ljudje, ki zapuščajo mesto (?). Vlada izganja vse tujce (?). Nemiri na deželi so strašno množni (?). Ob Volgi je bila baje napadena švabska kolonija. (Same nemške izmišljotine in pretiranosti!)

Dopisi.

Iz Škofje Loke. »Slovenec« je pokazal, da v Škofji Loki upajo duhovniki vse početi s ljudstvom. Tako nesramno in nizkotno še občestni postopaj ne zmerja, kakor »Slovenec« napada poštna dekleta in gospodične iz Škofje Loke. Tisti trebuhasti »Sinkovec« in nunski oče-obrekovalec se kar penita, če vidita kako mestno ali drugo gospodično, ki noče v Marijini družbi biti. Res lepi in clikani so duhovni dopisniki »Slovenca«! Ako se dekleta poštno zabavajo na javni veselici, to ni prav v obeh duhovnih gospodov. Zato psujejo na nje in jim očitajo vse mogoče izmišljene stvari. Kaj pa naj rečemo mi o tistih dekletih, ki se vladajo z duhovniki v ponočni uri-okrog? To

so prave device! »Slovenec« pa s svojim sramotnjem loških gospodičen ni šilil samo teh, temveč splošno vse ženstvo. Iz tega dopisa se ravno tako bere, kakor bi bile v Loki same nič-vredne stare babe, ki se za moškimi pade in love, kjer jih vidijo. Duhovski dopisniki je šilil vse ženstvo, kar ga ni v njegovi bandi. Poštene dame naj se iz tega ude, da klerikalizem ne prislanese nikomur, če ne služi njemu. Duhovniki imajo med seboj prasee, ki mladoletne deklice onedaščajo. Dva taka ptiča kaplana sta bila obsojena eden v Celju na 18 mesecev, drugi v Gorici na 5 mesecev. In takih praseev bratje naj sedaj, naše ženstvo zasramujejo? Naše škofjeloške dame naj »Slovenca« pokažejo vrata, kjer ga bodo videli. Proč z obrekljivo cunjjo! Duhovnikom pa pokažimo svoje preziranje, ker drugega ne zaslužijo. Tiste farške podrepnice v Marijini družbi naj pa le še naprej duhovnikom umazane roke ližejo in se jim puste medkati, kolikor njih po božna telesa prenese. Ločan.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. marca.

— Trgovska in obrtniška zbornica ima v torek dne 14. marca 1905 ob 1/10. uri dopoldne v dvorani mestnega magistrata redno javno sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Naznanila tajništva. 4. Volitev predsednika, podpredsednika, prov. predsednika in 3 računskih pregledovalcev. 5. Osnova stalnega odseka. 6. Volitev dveh zborniških zastopnikov pri komisijonalnih obravnavah radi zagotovitve vojaških naravnih potrebščin. 7. Podelitev ustanov učencem in učenkam c. kr. umetno obrtne strokovne šole v Ljubljani. 8. Obdajeenje družb z omejenim jamstvom. 9. Program za reformo in izpolnitev delavskega zavarovanja. 10. Poročilo o pripravi orednjega mesta združenih zbornic glede na morebitno carinsko ločitev od Ogrske. 11. Prošnja za zvišanje prispevka za vzdrževanje obrtne nadaljevalne šole v Šmartnem pri Litiji. 12. Poročilo o nabavi razkaznic, sestavljenih po statistični centralni komisiji na podlagi zadnje obratne štetve.

— Tolovajstvo v Knežaku.

Klerikalci so res občenevarni ljudje. Ni jih strah nobenega hudodelstva, če jim obeta le količikaj koristi, a ko hudodelstvo enkrat store, jim je tudi najgrje sredstvo dobro, posebno krivo pričevanje, da bi se ubranili zaslužene kazni. Sedaj so bežijo namestniki na delu, da pripravijo priče. Z veliko vztrajnostjo obdelujejo priče in en uspeh tega prepariranja so nam že naznanili. Mi smo poročali, da je prednik Marijine družbe udaril v županovo okno in si ob ubiti šipi prerezal roko. Sobotni »Slovenec« pa pravi, da se ta Marijin otrok ni obrezal, ampak da ga je liberalalec z revolverjem ustrelil v roko. Ta »Slovenec« trditev je uspeh duhovniškega prepariranja priče. Morda imajo duhovniki še pripravljeno pričo, ki bo prisegla, da je videla, kako je liberalalec z revolverjem ustrelil prednika Marijine družbe v roko. Ali na srečo so zdravniki pregledali to rano in na srečo bodo ti zdravniki lahko izpričali, da »Slovenec« vedoma in namenoma laže, da rana ni od kroglice, marveč da je prava pravcata ureza, »Schnittwunde«. Ti zdravniki bodo postavili »Slovenca« in njegove priče na laž. »Slovenec« ni mislil, da se bodo tudi zdravniki zaslili, zanašal se je na svoje duhovnike in njih krivo-prisežnike in se tako sam ujel. Opozarjam preiskovalnega sodnika na ta fakt, kikaže, s kakimi sredstvi skušajo, klerikalci prikriti resnico in pozivljemo ga, naj zasliši zdravnike. Javnost pa lahko vidi iz tega slučaja, s kako brezstidnostjo se klerikalci lažejo.

— Kako skrbje klerikalci za šole. V Radovljici se na ljudski šoli zdaj 2 dneva ni vršil šolski padek, ker predsednik krajnega šolskega sveta, dekan Novak, ni kupil za kurjavo šolskih sob potrebnih

drv. Ta dekan je seveda tudi član okrajnega šolskega sveta pravi krog v zelniku.

— Repertoar slovenskega gledališča.

Jutri, v torek, dne 14. t. m. predstavlja se prvič na slovenskem odru svetovno znana drama velikega pisatelja in filozofa grofa Lava N. Tolstega: »Moč teme«. Znamenito in efektno to delo, ki se more radi konca sezone žalibog letos le samo enkrat vprijeti, je osobito skrbno naštudirano in nastopi v tej drami naše dramsko osobje. Predstavo vprijetil je g. režiser Dobrovolny ter ista vrši v abonementu na »nepar«. — Vrsta slovenskih predstav za ostale dni tega tedna morala se je iz raznih vzrokov premeniti ter izvrše prihodnje predstave slovenskega gledališča ta teden šele v soboto dne 18. t. m., in v nedeljo, dne 19. t. m. Vpizori se pa v soboto dne 18. t. m. na korist kapelniku slovenske opere g. Hilariju Benišku na novnaštudirana in vprijetorjena Smetanova opera: »Poljub«; v nedeljo, dne 19. t. m., to je na praznik sv. Jožefa, sta pa dve predstavi, in sicer popoldne kot dijaška predstava: »Devica Orleanska«, zvečer pa v drugič in poslednjič opera »Poljub«.

— Odbor dramatičnega društva naprosil nas je, da naknadno k predstavama opere »Bohème« prijavimo, da je g. Antonin Lebete prevzel vlogo Schannarda, ki je sicer baritonska partija, le iz prijaznosti, da vobče omogoči predstavo te opere.

— Slovensko gledališče.

V »Bohème« je sinoči v vlogi Rudolfa nastopil kot gost operni pevec g. Karlo de Rosa iz Trsta. Imel je skrajno težko nalogo, kajti g. Orželski šteje to vlogo po vsi pravici med eno najboljših vseh svojih vlog, in zato je jako nevaležno z njim tekmovali. Gosp. Karlo de Rosa je svojo partijo častno absolviral, četudi ni dosegel popolnega uspeha. Priznati se mora g. de Rosi, da je njegov glas jako simpatičen ali prešibek. Gosp. de Rosa je odlično muzikalen pevec, po vseskozi pravilno in ima jako lepo višino, ali — žal — glas ni dovolj močan, da bi zadostoval za to partijo. Kar se tiče igranja se g. de Rosi pozna, da je navajen italijanskih odrov, kjer je igra postranska stvar. Definitivno sodbi o gosp. de Rosi mogli šele izreči, če bi ga slišali peti kako drugo partijo. Izmed ostalih umetnikov, ki so včeraj nastopili, gre topla pohvala posebno gospe Skalo vi in pa g. Oufendnika ki je tako krasno pel, da je bila prava slast, ga poslušati.

— Deputaciji ljubljanskega »Sokola«.

ki je prišla v Gorico k pogrebu g. Oskarja Terzjave, je goriška c. kr. policija prepovedala iti peš za krsto. Deputacija se je morala peljati v kočijah za pogrebom. Slovenci torej v glavnem mestu skoro povse slovenske dežle ne smejo javno nastopati — ne zaradi prebivalstva, marveč zaradi narodnostnega nasprotja javnih oblastnih — Obljubljati — obetati. Vsek dan lahko čitaš po naših časnikih okroni glagol obljubljati. Res, da je pravilno izpeljan iz perfektivnika obljubiti, ne verjamem pa, da bi oblika »obljubljati« žvela med ljudstvom. Pravilna imperativna iterativna oblika glagola obljubiti je samo in edino: obetati. Pravi Slovenec nikomur ničesar ne »obljublja«, nego samo obeta. Na skrajnem slovenskem vzhodu izgovarjajo celo obečati, kakor Hrvati.

Nefilolog.

— Zanimiv komorni koncert v Ljubljani. Pri komornem koncertu Praškega Heroldovega kvarteta v petek, dne 17. t. m. se bo od ljubljanskega občinstva poslovala naša dična domača umetnica in koncertna pevka, gospodična Mira Devova. Redki so pri nas Slovenci domači umetniki, ki ostanejo v svoji domovini in z nje vemo in požrtvovalnostjo delujejo v prosep naše kulture. Tembolj moramo biti onim hvaležni, kateri s svojo umetnostjo drage volje, požrtvovalno in z velikimi uspehi svojo moč stavijo v službo domovini. Gospodična Mira Dev je v mnogih koncertih Glasbene Matice pa tudi pri mnogih koncertnih prireditvah drugih narodnih društev vsedkar drage volje, nesebično in požrtvovalno ter vselej z največjim umetniškim spuehom sodelovala. Ona zasluži, da ji slovensko občinstvo pri njenem odhodu iz Ljubljane, ko se v petek od nas poslavlja, izkaže svoje srčne simpatije, katere v resnici kot najprijetnejša domača pevka uživa. Gospodična Devova bo pri koncertu izvajala krasne točke svojega domačega in tujega repertoarja. Od domačih skladateljev bo deloma privrkat izvajala dr. Krekovo pesem »Tam zunaj je sneg«, Lajovičovo najnovejšo pesem »Kaj bi le gle-

dal", Oskar Devono najnovjšo pesem "Ptička" in Prochazkovo prekrasno pesem "Zvezde žarijo". Iz tujega svetovnega repertoarja bo pa pela Lówevejo nordiške balado "Div", Čajkovskega krasno rusko pesem "Zapoj mi pesem, o mati", Lówevejo balado "Zvonarjeva hči", arijo iz Thomasove opere "Mignon", Goldmarkovo pesem "Studenček" in Griegovo pesem Solvejge; — torej same biserne točke svetovne literature.

— **Znižana kazen.** Danes je bila pri tukajšnjem deželnem sodišču razprava o prizivu g. iur. Sretka proti razsodbi okrajnega sodišča, ki ga je radi razžaljenja časti obsodilo na 14 dni zapora. Kakor je samo ob sebi umevno, je prizivno sodišče to drakonsko kazen znižalo in svetlo obsodilo na 30 K globe ali tri dni zapora.

— **Društvo sv. Jeronima** izda za leto 1905 tele knjige: 1. St. Enakovnica povest "Dobar je Bog"; 2. Ivana Radača "Vočarstvo" (sadjarstvo); 3. Milana Šnoe "Astronomija in nauka o zvezdarnici"; 4. Ruske narodne pripovedke v prevodu Mirka Divkovića; 5. "Danica" — koledar za 1906. Knjige izidejo meseca junija. Dobe jih letniki za eno krono in do smrti člani, ki plačajo enkrat za vselej 10 kron. Novi člani in letniki, ki še niso obnovili društvenine, naj se blagovolijo javiti v gori omenjenim doneskom do konca tega meseca. Poštarina znaša 20 vinarjev. Poverjenik za Ljubljano je trnovski župnik Ivan Vrhovnik.

— **Umrla je v Sv. Križu** na Vipavskem gospe Marija Medvešek roj. Drašček, soproga nadučitelja g. Petra Medveška. — V Nabrežini je umrl veli narodnjak krojaški mojster g. V. Gerbec.

— **G. arhitekt Holinsky** je dobil v Idriji drugo nagrado za načrt hiše tamojšnje hranilnice in posojilnice.

— **Letošnje spomladne orožne vaje** vrše v področju graškega voja: za rezerviste pehote in lovcev od 15. do 27. maja; za nadomestne rezerviste od 15. do 27. maja in od 29. maja do 10. junija; za topničarske polke 7, 8 in 9 od 1. do 13. 15. do 27. maja, od 29. maja do 10. junija ter od 12. do 24. junija ter od 12. do 24. junija, in sicer za rezerviste in nadomestne rezerviste; pri sanitetnih oddelkih 7, 8 in 9: za rezerviste od 1. do 13. maja za nadomestne rezerviste od 15. do 27. maja, za mostvo, ki je iz pešpolkov pa od 1. 13. maja.

— **Predpust v Metliki.** Piše se nam: Mnile so vesele ure, hudomušni kurenti zgalile se posorišča — mi pa si pepelimo svoje glave ter delamo pokoro za vse grehe, katere smo si nakopali tekom pusta v razkošju in veselju. In tudi v Metliki je bilo zabav mnogo. Priredili so dne 26. pr. m. svoj elegantni fantovski ples. Uspel je krasno. Nad 70 dam in gospije iz najboljših krogov metliških in iz sosednje Hrvatske sešlo se je v prostorih "Narodne čistilnice" ter tamkaj v pravem veselju in v vsa jemnosti, prežilo par uric. Vodstvo plesa bilo je v rokah gospodov, kateri so prevzeto nalogo razumeli popolnoma, uspeh istega pa tako diven, da se splošno trdi — kaj takega pa v Metliki še ni bilo. Ob zvonkih glasih vojaške godbe iz Karlovca sukali so se pari v neumornem plesu, raz obrazov vseh pa je sijala zadovoljnost in pozno v jutro šele razšla se je družba. Krasna damska darila, divni kotiljoni in sveži šopki, — vse to je vplivalo na navzočo tako, da zamoremo metliškemu fantom k temu uspehu le čestitati. Past zatvorili smo pustni terek popoldne s svečanim korzo. In tudi ta se je priredil teljem popolnoma posrečl. Sprejaj je jeznilo sedem elegantno kostumiranih jezdecev, potem je korakala mestna godba, za njo pa se je v množici voz lepo maskovano vozilo najboljši metliški občinstvo. Na večer smo se zbrali v čistilnici ter tam še enkrat zaklicali slovo staroslavemu kurentu. In sedaj smo v postu. Vreme postaja krasno. Treba bo prirediti deloma v vinogradih, da si i za bodoče leto osiguramo čisto divne naše vinske kapljice.

— **Spretna likarica** za moško perilo našla bi na Savi pri Jesenicah izvanredno dober zaslužek, ker se tako, posebno za boljše kroge, zelo pogreša.

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje dne 26. t. m. (ne 25.) ob eni uri popoldne v Šmarju.

— **Za nadučitelja v Tolminu** je imenovan g. Fran Bogataj, sedaj nadučitelj v Kobaridu.

— **Zaradi žaljenja veličanstva** je okrajno sodišče v Gorici obsodilo vdovo Katarino Čendič iz Kreda pri Kobaridu na en mesec ječe. Katarina Čendič je mati več otrok in živi v veliki bedi. Njen

umrla mož je služil deset let pri vojni mornarici in se udeležil bitke pri Visu. Politična oblast sama opisuje Katarino Čendič kot najboljšo ženo v vsakem pogledu. In kakaj je bila uboga vdova obsojena? Ker je izrekla nekaj neprimernih besed, ko so jo zaradi zaostalega davka prišli rubiti! Kdaj bo že pri nas obveljalo angleško načelo, da mora vladar kakor vsak zasebnik sam točiti, če se čuti žaljenega? Rado vedni smo, če bo uboga vdova pomiloščena.

— **Na c. kr. izobraževališču za učitelje v Gorici** se prične skušnja, in sicer: a) strelosti 2. maja t. l. ob 8 uri zjutraj; b) usposobljenja za ljudske in meščanske šole dne 8. maja t. l. ob 8 uri zjutraj; c) za usposobljenje v ženskih ročnih delih in za vrtičarsko početkom meseca junija t. l. Pročnje se imajo predložiti ravnateljstvu izobraževališča, oziroma dotične izpraševalne komisije, in sicer za preskušnje pod a) in b) najkasneje do 31. t. m. in za one pod c) do 15. maja t. l.

— **Društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov "Sava" na Dunaju** priredijo svoj 11. izredni občni zbor v sredo, dne 15. sušca ob polu 2 popoldne v društvenih lokalih (VIII. Alserstrasse 7) s slededim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo poslovnika odseka. 3. Služajnosti.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dežel. sodišču: 1. Že večkrat zaradi tatvine kaznovani delavec Janez Križman iz Grosuplje je pregovoril hlapca Franceta Mlakarja, ki je služil pri trgovcu Juriju Marenčetu v Ljubljani na Karloviški cesti, da mu je izmaknil iz trgovine 17 kg kaše, 11 kg riža in še nekaj drugih reči. Zato mu je dal Križman 1 K. Gospodar je zasačil Križmana na železniški postaji na Lavercu, ter ga je z ukradenimi rečmi tiral nazaj v Ljubljano. Mlakar je bil obsojen na 3 mesece težke ječe, Janez Križman pa na 6 tednov strogega zapora. — 2. Lovrenc Trebušak, mizarski pomočnik v Križu, je na cesti pred predilnico v Trzinu udaril Janeza Kosmača, nato ga pa še sunil z nožem v hrbet, baje zato, ker je čez njegovega dekleta opravljal govoril. Obsojen je bil na 6 mesecev ječe. — 3. Jakob Bubič iz Podgrada v Istri, železniški delavec v Bohinjski Bistrici, je bil Ivanu Hajriharju dolžan za hrano in stanovanje. Pri izplačevanju mezde je bil pa ta dolg na izrecno zahtevanje upnika Bubiča od njegovega zaslužka odtegnjen. To je pa Bubiča tako razkačilo, da je v Hajriharjevi gostilni vrčilo dveh delavcev tako glasno pretil, da mu bo požel in ga ubil. Obdolženec pravi, da je te pretilne besede le v jezi izustil. Obsojen je bil na 4 tedne težke ječe. — 4.) Pri posestniku Jožetu Šifrarju v Zgor. Bitnjo so imeli domači fantje neko zabavo. Tja je tudi prišel nepovabljeni sitar France Perner. Janez Peve in France Kalan sta ga spravila takoj iz hiše. Ko je Kalan napravil par korakov pred hišo, je že skočil neki človek proti njemu in ga sunil z nožem v hrbet. Bitnja, ki je bil za to obsojen na šest mesecev težke ječe. — 5. Valentin Pusner, tovarniški delavec, je bil v Beli peči v neki gostilni v družbi drugih delavcev. Ko sta Sternig Nace in Kristijan Avguštin zapustila krčmo, je šel Pusner za njima, ta dva sta pa stekla in se v svojem stanovanju skrila pod posteljo. Pusner je ulomil slabo zaklenjena vrata, brcal z nogo pod posteljo in z odprtim nožem grozil po sobi. Pred hišo je naletel na Jurija Kreiniga in ga jel prav brez poviča klofutati ter ga vrgel na tla. Pusner pravi, da je to storil v jezi, ker so drugi za njim kamenje metali. Obsojen je bil na dva meseca težke ječe.

— **Zakonska nezvestoba, tatvina, nevarno pretenje.** Posestnik, mesar in gostilničar Josip Jesih v Medvodah, kateremu je celo leto njegova obrt dobro uspevala, a v kljub temu ni mogel s svojim imetjem napredovati, je začel zadnji čas opazovati in poizvedovati po vzrokih te zagonetke. Do denarja je namreč prišel le on sam in njegova žena, katero je ljubil čez vse in ji seveda tudi vse zaupal. V četrtek pa je izvedel, da ima njegova žena ljubavno razmerje s papirničnim uradnikom Francom Ozornom. Sedaj se mu je šele zasvetilo pred očmi, zakaj mu je žena vedno prigovarjala, da naj gre sedaj sem, sedaj tja, kjer bo dobil denar, kajti živine. Med tem pa, ko je šel mož po kupčiji in je bil zrak čist, se je ženica radovala v Ozornovem naročju. Živel je takrat Ozoren, kakor mali Bog na Francoskem. Prične dovolj, pečenke in denarja dovolj, poleg tega pa še lepa, mlada žena. — Završalo je in ženica je pobegnila. Okorna je to tako dirnilo, da je začel groziti, da bo čnega, ki je njegovo ljubavno raz-

merje izdal, vsakako okol prinesel.

— **Vojaški begun.** Dne 2. t. m. je pobegnil v Pulju bivši kadet, sedaj prostak, Ljubljancin Edvard Rieder.

— **Izkaz posredovalnega odseka "Slovenskega trgovskega društva Merkur".** Istejo se: 4 pomočniki galanterijske stroke za Ljubljano, 2 pomočnika špecerijske in železninske stroke za Ljubljano, 1 pomočnik galanterijske stroke za Ptuj, 7 pomočnikov mešane stroke za deželo, 1 kontorist za Celje, 1 kontorist za deželo, 1 praktikant za Kranj, 3 učenci za Ljubljano, 1 blagajničarka za Celje, 1 blagajničarka za Ljubljano. — Službe istejo: 4 pomočniki manufakturne stroke, 1 pomočnik špecerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 4 pomočniki špecerijske in železninske stroke, 16 pomočnikov mešane stroke, 3 kontoristi, 1 kontoristinja, 1 prodajalka oziroma blagajničarka, 1 učenka.

— **Hrvatske novice.** — Novo pokopališče dobi Za-

greb, in sicer daleč iz mesta pri Sv. Duhu. — Proti proračunu mesta Zagreba so izjavili glasovati občinski svetniki, ki pripadajo Starčevićevi stranki, in sicer zato, "ker je dežela podrejena ogrski nadvladi, ki ne dopušča, da bi se hrvaška prestolnica razvijala." — Sarajevski župan Hadži Nezir effendi Skalić je umrl. — Mestni sodniki med seboj. Zagrebški mestni sodnik Istvanović je očital svojemu stanovskemu tovarišu Gaveli pristranost in nepoštenost. Obsojen je bil na osemdesetni zapor, ki se mu je spremenil v globo 80 K. — Ustavljen promet na železnici. Na dalmatinski progi Uskoplje Gruž se je vsled deževja porušila proga na 200 metrov, vsled česar je promet 14 dni ustavljen.

— **Najnovije novice.** — Srbska skupščina se razpusti, ker so neodvisni radikali izjavili, da glasujejo le za posojilo, ki je izključno namenjeno vojaškim namenom. — Bomba v hotelu "Bristol" v Petrogradu je pri eksploziji raztrgala nekega Linkolna, ki je pripotoval z angleškim potnim listom ter je najbrže bil japonski agent. Stanoval je v hotelu že dlje časa in pri njem je imel revolucionjski odbor svojo zalogo bomb in dinamita. Eksplozija se je zgodila po nesreči. Močno ranjeni sta bili tudi še dve dami, ki sta stanovali v sosednjih prostorih.

— **Rodbinska drama.** V Plzinu je onemogli rudar Mlinarović prenezel svoji speči ženi vrat, potem pa še sebi.

— **Žrtve afere Montignosa.** Saksonsko državno pravdnštvo toži 18 dnevnikov, ki so pisali v priloge grofici, zaradi razžaljenja veličanstva. Urednik lista "Sächsisches Volksblatt", neki Schubert, je že dobil osem mesecev ječe, ker je o tej aferi posnel poročilo po nekem dunajskem listu.

— **Avstro ogrski poslanik** Dumba v Belgradu odide zaradi ljubimke afere z ženo ruskega poslanika škega tajnika ali v Stuttgart ali pa v Bern.

— **Tekma med zrakoplovom in motorjem.** Prva taka tekma se je vršila pretečeno nedeljo v Ameriki v Kaliforniji med krajema Los Angeles in Pasadena. Daljavo 16 km je preplul zrakoplov v 30 minutah in prišel popolnoma v oblasti kapitanovi na določeni kraj; lastnik motorja pa, ki je, kakor zmejneno, odšel 7 minut kasneje, se je zastoj trdil, da bi prehitel zrakoplov. Pri tekmi je bilo 24000 gledalcev.

— **Ponesrečen samomor.** Neki Francez je sklenil, da se usmrti na nenavaden a zanesljiv način, da bi ves svet govoril o njegovem samomoru. Vzel je vrč, revolver, steklenico strupa in užigalice ter šel na visok železniški most. Pritrdil je vrč na mostovo ograjo, si vrgel zanjko okoli vratu, izpil strup si zažgal obleko, skočil z mostu ter si v tem hipu izstrelil revolver proti glavi. Krogla pa ni zadela glave temuč vrč ter jo pretrgala, da je Francez padel v morje. Obleka se je vsled tega pogasila, a samomorilec se je nehoti napil toliko vode, da je izbruhal strup iz sebe in valovi so ga vrgli povsem zdravega na suho.

— **Klerikalna nesramnost.** Župnija pri Sv. Krvu je najvišja pod Vel. Klekom. Ondotni župnik razpošilja raznokr pročnje po vseh deželah za velikušne prispevke, da popravi cerkev, češ, da se sicer bati, da se peruš. Istočasno pa donasajo klerikalni listi izkase o prispevkih za fantastično katoliško vseučilišče v Solnogradu, in med darovalci je imenovan župnik s 100 kronami, dočim je med svojimi revnimi farani še nabra v isti namen 107 K.

— **Waleski prerok.** V Walesu na Angleškem je nastopil mlad človek Evan Roberts, ki hoče religiozno življenje oživiti. V ta namen se zapre po cel teden in ne pusti nikogar k sebi v sobo, kjer ima čudne prikazni, kakor pripoveduje potem. Pred kratkim se je zapri sedem dni, nato pa pripovedoval, da se je vojskoval z vsemi močmi nebes in zemlje, bojeval se z vladalci teme tega sveta in z brezbožnostjo na višjih mestih. Toda premagal je vse. Svojih načrtov za prihodnost pa ni mogel povedati, ker mu prikazen ni pokazala še nobenih potov in navodil. Kakor je tako govorjenje bedasto, ima Roberts že nad 1200 privržencev. Trumoma se ljudje vračajo k spokornosti. V neki gostilni v Neathu sta se sprobrnili dve natančari in zapustili svojo službo, kar se posebno poudarja.

— **Bernhard Shaw o moški modi.** Duhoviti Anglež Bernhard Shaw se je na vprašanje, kako sodi o moški modi, izrazil tako-le: Moška obleka naj bo udobna in čedna, kolikor je sploh mogoče. Zato sovražim skrob; ne mogel bi nositi nobenega perila, ki je lepo belo oprano, potem pa namazano z belo nesnago in zlikano v grdo maso. Tako

gledam, in sicer daleč iz mesta pri Sv. Duhu. — Proti proračunu mesta Zagreba so izjavili glasovati občinski svetniki, ki pripadajo Starčevićevi stranki, in sicer zato, "ker je dežela podrejena ogrski nadvladi, ki ne dopušča, da bi se hrvaška prestolnica razvijala." — Sarajevski župan Hadži Nezir effendi Skalić je umrl. — Mestni sodniki med seboj. Zagrebški mestni sodnik Istvanović je očital svojemu stanovskemu tovarišu Gaveli pristranost in nepoštenost. Obsojen je bil na osemdesetni zapor, ki se mu je spremenil v globo 80 K. — Ustavljen promet na železnici. Na dalmatinski progi Uskoplje Gruž se je vsled deževja porušila proga na 200 metrov, vsled česar je promet 14 dni ustavljen.

— **Najnovije novice.** — Srbska skupščina se razpusti, ker so neodvisni radikali izjavili, da glasujejo le za posojilo, ki je izključno namenjeno vojaškim namenom. — Bomba v hotelu "Bristol" v Petrogradu je pri eksploziji raztrgala nekega Linkolna, ki je pripotoval z angleškim potnim listom ter je najbrže bil japonski agent. Stanoval je v hotelu že dlje časa in pri njem je imel revolucionjski odbor svojo zalogo bomb in dinamita. Eksplozija se je zgodila po nesreči. Močno ranjeni sta bili tudi še dve dami, ki sta stanovali v sosednjih prostorih.

— **Rodbinska drama.** V Plzinu je onemogli rudar Mlinarović prenezel svoji speči ženi vrat, potem pa še sebi.

— **Žrtve afere Montignosa.** Saksonsko državno pravdnštvo toži 18 dnevnikov, ki so pisali v priloge grofici, zaradi razžaljenja veličanstva. Urednik lista "Sächsisches Volksblatt", neki Schubert, je že dobil osem mesecev ječe, ker je o tej aferi posnel poročilo po nekem dunajskem listu.

— **Avstro ogrski poslanik** Dumba v Belgradu odide zaradi ljubimke afere z ženo ruskega poslanika škega tajnika ali v Stuttgart ali pa v Bern.

— **Tekma med zrakoplovom in motorjem.** Prva taka tekma se je vršila pretečeno nedeljo v Ameriki v Kaliforniji med krajema Los Angeles in Pasadena. Daljavo 16 km je preplul zrakoplov v 30 minutah in prišel popolnoma v oblasti kapitanovi na določeni kraj; lastnik motorja pa, ki je, kakor zmejneno, odšel 7 minut kasneje, se je zastoj trdil, da bi prehitel zrakoplov. Pri tekmi je bilo 24000 gledalcev.

— **Ponesrečen samomor.** Neki Francez je sklenil, da se usmrti na nenavaden a zanesljiv način, da bi ves svet govoril o njegovem samomoru. Vzel je vrč, revolver, steklenico strupa in užigalice ter šel na visok železniški most. Pritrdil je vrč na mostovo ograjo, si vrgel zanjko okoli vratu, izpil strup si zažgal obleko, skočil z mostu ter si v tem hipu izstrelil revolver proti glavi. Krogla pa ni zadela glave temuč vrč ter jo pretrgala, da je Francez padel v morje. Obleka se je vsled tega pogasila, a samomorilec se je nehoti napil toliko vode, da je izbruhal strup iz sebe in valovi so ga vrgli povsem zdravega na suho.

— **Klerikalna nesramnost.** Župnija pri Sv. Krvu je najvišja pod Vel. Klekom. Ondotni župnik razpošilja raznokr pročnje po vseh deželah za velikušne prispevke, da popravi cerkev, češ, da se sicer bati, da se peruš. Istočasno pa donasajo klerikalni listi izkase o prispevkih za fantastično katoliško vseučilišče v Solnogradu, in med darovalci je imenovan župnik s 100 kronami, dočim je med svojimi revnimi farani še nabra v isti namen 107 K.

— **Waleski prerok.** V Walesu na Angleškem je nastopil mlad človek Evan Roberts, ki hoče religiozno življenje oživiti. V ta namen se zapre po cel teden in ne pusti nikogar k sebi v sobo, kjer ima čudne prikazni, kakor pripoveduje potem. Pred kratkim se je zapri sedem dni, nato pa pripovedoval, da se je vojskoval z vsemi močmi nebes in zemlje, bojeval se z vladalci teme tega sveta in z brezbožnostjo na višjih mestih. Toda premagal je vse. Svojih načrtov za prihodnost pa ni mogel povedati, ker mu prikazen ni pokazala še nobenih potov in navodil. Kakor je tako govorjenje bedasto, ima Roberts že nad 1200 privržencev. Trumoma se ljudje vračajo k spokornosti. V neki gostilni v Neathu sta se sprobrnili dve natančari in zapustili svojo službo, kar se posebno poudarja.

— **Bernhard Shaw o moški modi.** Duhoviti Anglež Bernhard Shaw se je na vprašanje, kako sodi o moški modi, izrazil tako-le: Moška obleka naj bo udobna in čedna, kolikor je sploh mogoče. Zato sovražim skrob; ne mogel bi nositi nobenega perila, ki je lepo belo oprano, potem pa namazano z belo nesnago in zlikano v grdo maso. Tako

gledam, in sicer daleč iz mesta pri Sv. Duhu. — Proti proračunu mesta Zagreba so izjavili glasovati občinski svetniki, ki pripadajo Starčevićevi stranki, in sicer zato, "ker je dežela podrejena ogrski nadvladi, ki ne dopušča, da bi se hrvaška prestolnica razvijala." — Sarajevski župan Hadži Nezir effendi Skalić je umrl. — Mestni sodniki med seboj. Zagrebški mestni sodnik Istvanović je očital svojemu stanovskemu tovarišu Gaveli pristranost in nepoštenost. Obsojen je bil na osemdesetni zapor, ki se mu je spremenil v globo 80 K. — Ustavljen promet na železnici. Na dalmatinski progi Uskoplje Gruž se je vsled deževja porušila proga na 200 metrov, vsled česar je promet 14 dni ustavljen.

— **Najnovije novice.** — Srbska skupščina se razpusti, ker so neodvisni radikali izjavili, da glasujejo le za posojilo, ki je izključno namenjeno vojaškim namenom. — Bomba v hotelu "Bristol" v Petrogradu je pri eksploziji raztrgala nekega Linkolna, ki je pripotoval z angleškim potnim listom ter je najbrže bil japonski agent. Stanoval je v hotelu že dlje časa in pri njem je imel revolucionjski odbor svojo zalogo bomb in dinamita. Eksplozija se je zgodila po nesreči. Močno ranjeni sta bili tudi še dve dami, ki sta stanovali v sosednjih prostorih.

— **Rodbinska drama.** V Plzinu je onemogli rudar Mlinarović prenezel svoji speči ženi vrat, potem pa še sebi.

— **Žrtve afere Montignosa.** Saksonsko državno pravdnštvo toži 18 dnevnikov, ki so pisali v priloge grofici, zaradi razžaljenja veličanstva. Urednik lista "Sächsisches Volksblatt", neki Schubert, je že dobil osem mesecev ječe, ker je o tej aferi posnel poročilo po nekem dunajskem listu.

— **Avstro ogrski poslanik** Dumba v Belgradu odide zaradi ljubimke afere z ženo ruskega poslanika škega tajnika ali v Stuttgart ali pa v Bern.

— **Tekma med zrakoplovom in motorjem.** Prva taka tekma se je vršila pretečeno nedeljo v Ameriki v Kaliforniji med krajema Los Angeles in Pasadena. Daljavo 16 km je preplul zrakoplov v 30 minutah in prišel popolnoma v oblasti kapitanovi na določeni kraj; lastnik motorja pa, ki je, kakor zmejneno, odšel 7 minut kasneje, se je zastoj trdil, da bi prehitel zrakoplov. Pri tekmi je bilo 24000 gledalcev.

— **Ponesrečen samomor.** Neki Francez je sklenil, da se usmrti na nenavaden a zanesljiv način, da bi ves svet govoril o njegovem samomoru. Vzel je vrč, revolver, steklenico strupa in užigalice ter šel na visok železniški most. Pritrdil je vrč na mostovo ograjo, si vrgel zanjko okoli vratu, izpil strup si zažgal obleko, skočil z mostu ter si v tem hipu izstrelil revolver proti glavi. Krogla pa ni zadela glave temuč vrč ter jo pretrgala, da je Francez padel v morje. Obleka se je vsled tega pogasila, a samomorilec se je nehoti napil toliko vode, da je izbruhal strup iz sebe in valovi so ga vrgli povsem zdravega na suho.

— **Klerikalna nesramnost.** Župnija pri Sv. Krvu je najvišja pod Vel. Klekom. Ondotni župnik razpošilja raznokr pročnje po vseh deželah za velikušne prispevke, da popravi cerkev, češ, da se sicer bati, da se peruš. Istočasno pa donasajo klerikalni listi izkase o prispevkih za fantastično katoliško vseučilišče v Solnogradu, in med darovalci je imenovan župnik s 100 kronami, dočim je med svojimi revnimi farani še nabra v isti namen 107 K.

— **Waleski prerok.** V Walesu na Angleškem je nastopil mlad človek Evan Roberts, ki hoče religiozno življenje oživiti. V ta namen se zapre po cel teden in ne pusti nikogar k sebi v sobo, kjer ima čudne prikazni, kakor pripoveduje potem. Pred kratkim se je zapri sedem dni, nato pa pripovedoval, da se je vojskoval z vsemi močmi nebes in zemlje, bojeval se z vladalci teme tega sveta in z brezbožnostjo na višjih mestih. Toda premagal je vse. Svojih načrtov za prihodnost pa ni mogel povedati, ker mu prikazen ni pokazala še nobenih potov in navodil. Kakor je tako govorjenje bedasto, ima Roberts že nad 1200 privržencev. Trumoma se ljudje vračajo k spokornosti. V neki gostilni v Neathu sta se sprobrnili dve natančari in zapustili svojo službo, kar se posebno poudarja.

— **Bernhard Shaw o moški modi.** Duhoviti Anglež Bernhard Shaw se je na vprašanje, kako sodi o moški modi, izrazil tako-le: Moška obleka naj bo udobna in čedna, kolikor je sploh mogoče. Zato sovražim skrob; ne mogel bi nositi nobenega perila, ki je lepo belo oprano, potem pa namazano z belo nesnago in zlikano v grdo maso. Tako

gledam, in sicer daleč iz mesta pri Sv. Duhu. — Proti proračunu mesta Zagreba so izjavili glasovati občinski svetniki, ki pripadajo Starčevićevi stranki, in sicer zato, "ker je dežela podrejena ogrski nadvladi, ki ne dopušča, da bi se hrvaška prestolnica razvijala." — Sarajevski župan Hadži Nezir effendi Skalić je umrl. — Mestni sodniki med seboj. Zagrebški mestni sodnik Istvanović je očital svojemu stanovskemu tovarišu Gaveli pristranost in nepoštenost. Obsojen je bil na osemdesetni zapor, ki se mu je spremenil v globo 80 K. — Ustavljen promet na železnici. Na dalmatinski progi Uskoplje Gruž se je vsled deževja porušila proga na 200 metrov, vsled česar je promet 14 dni ustavljen.

— **Najnovije novice.** — Srbska skupščina se razpusti, ker so neodvisni radikali izjavili, da glasujejo le za posojilo, ki je izključno namenjeno vojaškim namenom. — Bomba v hotelu "Bristol" v Petrogradu je pri eksploziji raztrgala nekega Linkolna, ki je pripotoval z angleškim potnim listom ter je najbrže bil japonski agent. Stanoval je v hotelu že dlje časa in pri njem je imel revolucionjski odbor svojo zalogo bomb in dinamita. Eksplozija se je zgodila po nesreči. Močno ranjeni sta bili tudi še dve dami, ki sta stanovali v sosednjih prostorih.

— **Rodbinska drama.** V Plzinu je onemogli rudar Mlinarović prenezel svoji speči ženi vrat, potem pa še sebi.

— **Žrtve afere Montignosa.** Saksonsko državno pravdnštvo toži 18 dnevnikov, ki so pisali v priloge grofici, zaradi razžaljenja veličanstva. Urednik lista "Sächsisches Volksblatt", neki Schubert, je že dobil osem mesecev ječe, ker je o tej aferi posnel poročilo po nekem dunajskem listu.

— **Avstro ogrski poslanik** Dumba v Belgradu odide zaradi ljubimke afere z ženo ruskega poslanika škega tajnika ali v Stuttgart ali pa v Bern.

— **Tekma med zrakoplovom in motorjem.** Prva taka tekma se je vršila pretečeno nedeljo v Ameriki v Kaliforniji med krajema Los Angeles in Pasadena. Daljavo 16 km je preplul zrakoplov v 30 minutah in prišel popolnoma v oblasti kapitanovi na določeni kraj; lastnik motorja pa, ki je, kakor zmejneno, odšel 7 minut kasneje, se je zastoj trdil, da bi prehitel zrakoplov. Pri tekmi je bilo 24000 gledalcev.

— **Ponesrečen samomor.** Neki Francez je sklenil, da se usmrti na nenavaden a zanesljiv način, da bi ves svet govoril o njegovem samomoru. Vzel je vrč, revolver, steklenico strupa in užigalice ter šel na visok železniški most. Pritrdil je vrč na mostovo ograjo, si vrgel zanjko okoli vratu, izpil strup si zažgal obleko, skočil z mostu ter si v tem hipu izstrelil revolver proti glavi. Krogla pa ni zadela glave temuč vrč ter jo pretrgala, da je Francez padel v morje. Obleka se je vsled tega pogasila, a samomorilec se je nehoti napil toliko vode, da je izbruhal strup iz sebe in valovi so ga vrgli povsem zdravega na suho.

— **Klerikalna nesramnost.** Župnija pri Sv. Krvu je najvišja pod Vel. Klekom. Ondotni župnik razpošilja raznokr pročnje po vseh deželah za velikušne prispevke, da popravi cerkev, češ, da se sicer bati, da se peruš. Istočasno pa donasajo klerikalni listi izkase o prispevkih za fantastično katoliško vseučilišče v Solnogradu, in med darovalci je imenovan župnik s 100 kronami, dočim je med svojimi revnimi farani še nabra v isti namen 107 K.

— **Waleski prerok.** V Walesu na Angleškem je nastopil mlad človek Evan Roberts, ki hoče religiozno življenje oživiti. V ta namen se zapre po cel teden in ne pusti nikogar k sebi v sobo, kjer ima čudne prikazni, kakor pripoveduje potem. Pred kratkim se je zapri sedem dni, nato pa pripovedoval, da se je vojskoval z vsemi močmi nebes in zemlje, bojeval se z vladalci teme tega sveta in z brezbožnostjo na višjih mestih. Toda premagal je vse. Svojih načrtov za prihodnost pa ni mogel povedati, ker mu prikazen ni pokazala še nobenih potov in navodil. Kakor je tako govorjenje bedasto, ima Roberts že nad 1200 privržencev. Trumoma se ljudje vračajo k spokornosti. V neki gostilni v Neathu sta se sprobrnili dve natančari in zapustili svojo službo, kar se posebno poudarja.

— **Bernhard Shaw o moški modi.** Duhoviti Anglež Bernhard Shaw se je na vprašanje, kako sodi o moški modi, izrazil tako-le: Moška obleka naj bo udobna in čedna, kolikor je sploh mogoče. Zato sovražim skrob; ne mogel bi nositi nobenega perila, ki je lepo belo oprano, potem pa namazano z belo nesnago in zlikano v grdo maso. Tako

gledam, in sicer daleč iz mesta pri Sv. Duhu. — Proti proračunu mesta Zagreba so izjavili glasovati občinski svetniki, ki pripadajo Starčevićevi stranki, in sicer zato, "ker je dežela podrejena ogrski nadvladi, ki ne dopušča, da bi se hrvaška prestolnica razvijala." — Sarajevski župan Hadži Nezir effendi Skalić je umrl. — Mestni sodniki med seboj. Zagrebški mestni sodnik Istvanović je očital svojemu stanovskemu tovarišu Gaveli pristranost in nepoštenost. Obsojen je bil na osemdesetni zapor, ki se mu je spremenil v globo 80 K. — Ustavljen promet na železnici. Na dalmatinski progi Uskoplje Gruž se je vsled deževja porušila proga na 200 metrov, vsled česar je promet 14 dni ustavljen.

— **Najnovije novice.** — Srbska skupščina se razpusti, ker so neodvisni radikali izjavili, da glasujejo le za posojilo, ki je izključno namenjeno vojaškim namenom. — Bomba v hotelu "Bristol" v Petrogradu je pri eksploziji raztrgala nekega Linkolna, ki je pripotoval z angleškim potnim listom ter je najbrže bil japonski agent. Stanoval je v hotelu že dlje časa in pri njem je imel revolucionjski odbor svojo zalogo bomb in dinamita. Eksplozija se je zgodila po nesreči. Močno ranjeni sta bili tudi še dve dami, ki sta stanovali v sosednjih prostorih.

— **Rodbinska drama.** V Plzinu je onemogli rudar Mlinarović prenezel svoji speči ženi vrat, potem pa še sebi.

— **Žrtve afere Montignosa.** Saksonsko državno pravdnštvo toži 18 dnevnikov, ki so pisali v priloge grofici, zaradi razžaljenja veličanstva. Urednik lista "Sächsisches Volksblatt", neki Schubert, je že dobil osem mesecev ječe, ker je o tej aferi posnel poročilo po nekem dunajskem listu.

— **Avstro ogrski poslanik** Dumba v Belgradu odide zaradi ljubimke afere z ženo ruskega poslanika škega tajnika ali v Stuttgart ali pa v Bern.

— **Tekma med zrakoplovom in motorjem.**

Lasnjina in tisk „Národne tiskarne“